

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming Z2023-00000645 Complex 2107 in De Meern	Datum	13 juli 2023
Zaaknummer	Z2023-00000645	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00010589	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	5 april 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Voorgeschreven maatregelen 3. Locatie plangebied 4. Locatie aangetroffen verblijfplaatsen		

Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. heeft namens Stichting Cazas Wonen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Complex 2107 De Meern (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000645. Het plangebied betreft de volgende adressen: Kalverstraat 2 t/m 12 (even), 19, 21, 23-9, Meentweg 13A-1, Pastoor Boelenslaan 2, 7 en 8-3, Prinses Beatrixlaan 4, 6, 10, 12, 17, 19 en 21-7, Prinses Irenelaan 1, 8, 22, 24 en 26-5, Zonstraat 1, 5, 9, 10, 11, 13, 16G, 18, 18G, 24, 25, 26, 30, 34, 35 en 39.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de huismus.

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 15 augustus 2023 tot en met 1 april 2024.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan 41 eengezinswoningen in het plangebied. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3. De werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op (verblijfplaatsen) van de aangetroffen soorten zijn:

- Gevelwerkzaamheden: HR++ glas plaatsen, na-isoleren van de spouw, voegwerk herstel en hydrofoberen;
- Dakwerkzaamheden: dakpanvervanging en buitendakisolatie, zonnepanelen plaatsen.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikel 3.1, tweede lid voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 15 augustus 2023 tot en met 1 april 2024.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

2.3 Toetsingskader

De huismus is beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie: "Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad en kan daarom niet op een andere locatie worden uitgevoerd. Het betreft het isoleren van woningen en dat is per definitie strikt locatie gebonden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn op dit moment onvoldoende geïsoleerd, waardoor in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Indien geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd, zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle verblijfplaatsen van beschermde soorten.

De uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken. Het is immers bekend dat vleermuissoorten, huismus en gierzwaluw in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen."

Werkwijze: "Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. In de woningen worden voorzieningen getroffen voor de beschermde soorten. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen."

Planning: "Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ecologisch deskundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen wordt ingecalculeerd."

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

In het belang van de volksgezondheid

Aangegeven belang

In het activiteitenplan van februari 2023 heeft u het volgende aangegeven:

"Art. 3.3 lid 4 onder 1 'volksgezondheid of openbare veiligheid'

Het doel van de renovatiewerkzaamheden is het verbeteren van de woningen middels groot onderhoud. De noodzaak tot groot onderhoud komt voort uit de huidige staat van de woningen. Indien groot onderhoud uitblijft, zal de kwaliteit van de woningen en daardoor de bewoonbaarheid de komende jaren onder druk komen te staan. Bovendien worden energie besparende maatregelen getroffen zodat wordt voldaan aan de nieuwe eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen; een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen betekent minder emissies van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid en het milieu.

Door renovatie en isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie gaan de energielasten sterk omlaag en wordt het comfort binnenshuis verbeterd. Vocht en tocht in huis worden beperkt, wat een beter en gezonder binnenklimaat oplevert. De te renoveren woningen zijn verouderd en raken in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Wanneer woningen niet worden gerenoveerd kunnen ze een gevaar voor de openbare veiligheid gaan vormen. Dakpannen kunnen van het dak waaien, gevelpanelen kunnen gaan loshangen en vervolgens wegwaaien, dakgoten kunnen gaan verzakken, etc.

De woningen binnen complex 2107 hebben een energielabel E. Door het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden wordt minimaal een label C behaald."

"Art. 3.8 lid 5 onder 3 "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"

Dit belang heeft betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. De eengezinswoningen zijn gebouwd in de periode eind jaren '40 tot begin jaren '70 en in deze periode werden de woningen nog niet goed geïsoleerd.

Het doel van de renovatiewerkzaamheden is om voor de komende jaren de woningen kwalitatief op peil te houden van de woningen en ze tevens energiezuiniger te maken. Zodoende zullen de woningen voldoen aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.

In 2012 is het convenant Energiebesparing Huursector opgesteld door het Ministerie voor Binnenlandse Zaken. In dit convenant staan de afspraken tussen de overkoepelende organen van woningcorporaties, huurders en vastgoedondernemers. Een van de belangrijkste afspraken is dat voor 2020 alle huurwoningen een energielabel B

of beter hebben door het nemen van energetische maatregelen. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het omlaag brengen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten.

Energiebesparing heeft een gunstig effect op het (leef)milieu; het leidt tot een vermindering van het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen en tot een afname voor mens en milieu schadelijke emissies. Deze lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonkosten voor de huurder. Energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat van groot belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens (sociale huurwoningen).

De woningen binnen complex 2107 hebben een energielabel E. Door het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden wordt minimaal een label C behaald.”

Beoordeling van het aangeven belang

Uit uw onderbouwing blijkt inderdaad dat de woningen door de werkzaamheden duurzamer worden. De woningen gaan van energielabel E naar energielabel C.

Verduurzaming door renovatie

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt de verduurzaming van bestaande woningen ook bij aan de verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor volksgezondheid of redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Huismus**

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn negen nestlocaties vastgesteld binnen het plangebied. De nesten bevinden zich op de volgende locaties:

- Kalverstraat 19: aan de voorzijde van de woning, 4^e dakpan vanaf de hoek, links achter de dakgoot;
- Kalverstraat 19: aan de achterzijde van de woning, onder de dakgoot links van de regenpijp;
- Prinses Irenelaan 1: aan de voorzijde van de woning, bij de 15^e dakpan vanaf links boven de dakgoot;
- Prinses Irenelaan 22: aan de voorzijde van de woning, in de hoek boven de dakgoot;
- Prinses Irenelaan 22: aan de achterzijde van de woning, in de hoek boven de dakgoot;
- Prinses Irenelaan 24: aan de voorzijde van de woning;
- Prinses Irenelaan 26: aan de voorzijde van de woning;
- Prinses Irenelaan 26: aan de achterzijde van de woning; midden boven de dakgoot;
- Zonstraat 39: aan de voorzijde van de woning; midden boven de dakgoot.

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is zijn zes verblijfplaatsen vastgesteld, het betreft één zomer- en paarverblijfplaats en vijf paarterritoria. Van de paarterritoria is geen exacte invliegopening vastgesteld. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

De verblijfplaatsen bevinden zich op de volgende locaties:

- Kalverstraat 2-12: Het paarterritorium bevindt zich rondom het gehele woningblok. Op Kalverstraat 4 is de zomerverblijfplaats vastgesteld in een stootvoeg onder de dakrand;
- Pastoor Boelenslaan 1-7: rondom het volledige woningblok;
- Pastoor Boelenslaan 2-8: rondom het volledige woningblok;
- Prinses Beatrixlaan 2-12: rondom het volledige woningblok;
- Prinses Irenelaan 26 en Meentweg 13A: rondom de beide woningen;
- Zonstraat 10-16: rondom het volledige woningblok.

De locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Huismus

Landelijk: De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et

al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als matig ongunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als **ongunstig – ontoereikend**.

Regionaal en lokaal: De staat van instandhouding van de huismus in Utrecht is niet exact bekend, want er zijn onvoldoende gegevens bekend om dit op lokaal niveau aan te tonen. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen, wordt er vanuit gegaan dat de huismus een stabiele populatie heeft binnen Utrecht.

Gewone dwergvleermuis

Landelijk: De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdokument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiemaatregelen zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als **ongunstig - ontoereikend**, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Regionaal en lokaal: De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Utrecht is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort in de omgeving (Horiot, 2020; Broek, 2019; Dekker-1, Dekker-2, 2019). Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen, wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen negen nestplaatsen van de huismus en zes verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernielen. Hierdoor worden de huismus en de gewone dwergvleermuis verstoord en wordt de gewone dwergvleermuis in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Huismus

Voordat u start met de werkzaamheden plaatst u voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op hiervoor geschikte locaties. Er is een voorschrift opgenomen over de hoogte waarop de huismuskasten geplaatst moeten worden. Voor de start van de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode maakt u de vastgestelde verblijfplaatsen ongeschikt. We hebben een extra voorschrift opgenomen over de manier waarop de verblijfplaatsen van de huismus ongeschikt gemaakt moet worden indien er binnen de kwetsbare periode van de huismus werkzaamheden plaatsvinden. Tijdens de werkzaamheden plaatst u voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. Dit wordt gedaan door het dak beschikbaar te houden en vogelschroot te plaatsen op de 4^e panlat, hierover is een voorschrift opgenomen in de bijlage. We hebben een voorschrift opgenomen over het inbouwen van nestkasten voor de huismus, indien niet wordt gekozen voor het beschikbaar maken van het dak. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen. Daarom zijn deze maatregelen voldoende.

Gewone dwergvleermuis

Voordat u start met de werkzaamheden plaatst u voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op hiervoor geschikte locaties. De geplaatste kasten zijn van een geschikt type en zijn op verschillende windrichtingen geplaatst, waardoor een variatie aan microklimaat wordt geboden. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen vindt plaats in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. De periodes waarin ongeschikt gemaakt kan worden is van 15 april tot 15 mei of van 15 augustus tot 1 november, dit is ook opgenomen in de voorschriften. De permanente compensatie, betreft gekoppelde inbouwstenen die worden ingebouwd in het plangebied, is beschikbaar voordat het nieuwe actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis start. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen. Daarom zijn deze maatregelen voldoende.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Stichting Cazas Wonen;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog begeleid zijn/worden;
  - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

(indien relevant aanvullen met het volgende:)

Is het voor dit specifieke project niet mogelijk om de werkzaamheden twee weken voor de start te melden? Dan moet u contact opnemen met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030 702 33 00.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het

ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Anders dan is aangegeven in de voorgeschreven maatregelen in bijlage 2 dienen de vervangende nestplaatsen voor de huismus niet op 2 meter hoogte geplaatst te worden maar op minimaal 3 meter hoogte.
12. Indien de werkzaamheden met effecten op de nestplaats van de huismus worden uitgevoerd in de broedperiode, dient de nestplaats voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de broedperiode ongeschikt te worden gemaakt. Dit is nodig omdat het nest tijdens de werkzaamheden niet in gebruik mag zijn.
  - a. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten het broedseizoen van de huismus. Het broedseizoen is van 1 maart tot en met 31 augustus, of tot en met 30 september bij late legsels. Het ongeschikt maken mag niet gebeuren tijdens periodes van vorst.
  - b. Er mag niet ongeschikt worden gemaakt voordat de huismus voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de soort. De gewenningsperiode is drie maanden, conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023).
13. Anders dan is aangegeven in de voorgeschreven maatregelen in bijlage 2 dient er bij de permanente compensatie van huismussen een enkele rij vogelschroot op de 4^e panlat geplaatst te worden.
14. Als wordt gekozen voor het plaatsen van inbouwkasten als permanente alternatieve nestplaatsen voor de huismus, moet dit worden uitgevoerd volgens de eisen die het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) hieraan stelt.
15. Anders dan is aangegeven in de voorgeschreven maatregelen in bijlage 2 dienen de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het voorjaar ongeschikt gemaakt te worden in de periode van 15 april tot 15 mei en niet in de periode van 1 april tot 1 mei.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

16. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

2. Mitigerende en compenserende maatregelen

Tabel 2.1 | De kwetsbare periodes per soort(groep). In deze periode mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden die negatieve invloed hebben op de genoemde soorten.

Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis												
Huismus												

Tabel 2.2 | Planning van de uit te voeren werkzaamheden. Hierbij is rekening gehouden met de kwetsbare periodes en gewenningsperiodes voor de beschermde soorten uit Tabel 2.1.

Jaar 2023												
Werkzaamheden	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Plaatsen tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen												
Gewenningsperiode vleermuizen												
Ongeschikt maken vleermuizen												
Plaatsen tijdelijke verblijfplaatsen huismus												
Gewenningsperiode huismus												
Ongeschikt maken nestplaatsen huismus												
Start werkzaamheden												

2.3 Mitigatie en compensatie vleermuizen

Het mitigeren van negatieve effecten op vleermuizen bestaat uit twee onderdelen:

1. het voorkomen van het doden van dieren,
2. het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen.

Dit wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten, uitgevoerd. De specifieke mitigerende maatregelen zijn hier beschreven. In Tabel 2.2 is een planning weergegeven van de uit te voeren mitigatie en compensatie.

De plaats waar deze mitigatie en/of compensatie moet worden uitgevoerd, wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden verder uitgewerkt in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, een aanpassing van de locatie plaats.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden worden uitgevoerd, is naast de kwetsbare periode en de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ecologisch deskundige.

2.3.1 Voorkomen van doden

- Alle woningblokken die binnen deze aanvraag vallen, worden op plaatsen waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps'.
- De koopwoningen gelegen binnen de woonblokken waar werkzaamheden aan zullen plaatsvinden, worden

meegenomen bij de plaatsing van de exclusion flaps. Door de gehele spouwmuur en de daken van het blok ongeschikt te maken voor vleermuizen en vervolgens een uit/invliegcontrole uit te voeren, kan met zekerheid gesteld worden dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de spouwmuur en onder de dakpannen. Indien de bewoners van de koopwoningen geen toestemming geven voor het plaatsen van exclusion flaps worden er alsnog spouwborstels (of vergelijkbaar materiaal) geplaatst in de spouwmuur.

- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen tussen 1 april en 1 mei en/of tussen 15 augustus en 1 november, zie Tabel 2.1.
- Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is, worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de woningblokken, zal het hiervoor omschreven proces worden herhaald totdat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.
- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

2.3.2 Gebruik van steigers

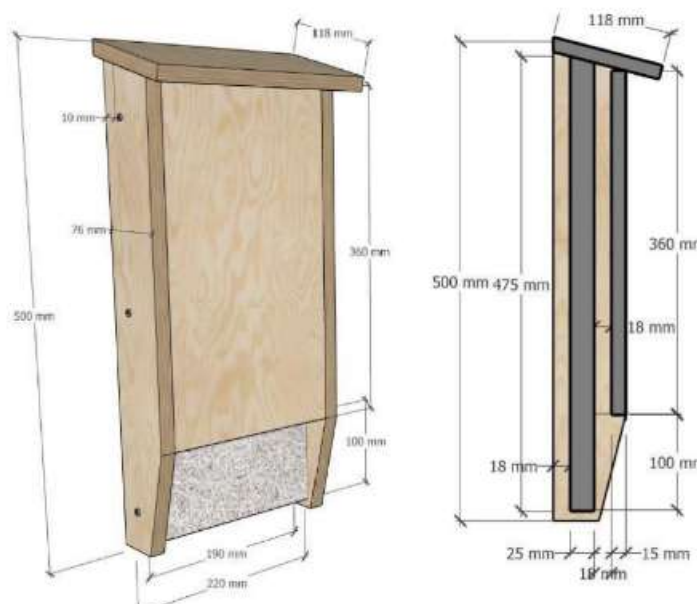
Tijdens de werkzaamheden en bij het bouwen van steigers, moet rekening worden gehouden met invliegopeningen van de vleermuisverblijfplaatsen die behouden blijven of zijn aangebracht. Het gaat hier specifiek om de stootvoegen, kantpannen en tijdelijke vleermuiskasten. Deze openingen mogen niet door de steigers worden afgedicht. In verband met het in-/uitvliegen van vleermuizen zullen de steigers op gerichte plaatsen niet worden voorzien van doeken/schermen – en zullen onder begeleiding van een ecooloog worden geplaatst om te verzekeren dat de in-/uitvliegopeningen vrij zijn van obstakels.

2.3.3 Paar- en zomerverblijven

Er moeten minimaal 24 verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten 4 alternatieve zomer/paarverblijfplaatsen en 20 alternatieve paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Dit wordt gerealiseerd door middel van tijdelijke en permanente kasten;

Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal 24 tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hiertoe worden zijn tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden op de woningen:
  - o 2x kopse gevel Admiraal Helfrichstraat 2, 12, 14, 21, 24 en 26 (GroenWest(Cazas Wonen))
  - o 1x voorzijde Admiraal Helfrichstraat 4, 12, 24 en 28 (GroenWest (Cazas Wonen))
  - o 2x kopse gevel Pastoor Boelenslaan 9-11 (particulier bezit)
  - o 6x kopse gevels Pastoor Boelenslaan 10 (particulier bezit)
- De tijdelijke vleermuiskasten zijn gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal. In Afbeelding 2.1 zijn de formaten van de kasten weergegeven.
- De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen zijn voor 15 februari geplaatst. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende voorwaarden: binnen 200m van het plangebied, minimaal 2,8m hoogte, vrije invliegopening en op verschillende windrichtingen. De beoogde locaties voor de tijdelijke kasten zijn weergegeven in Figuur 2.1.

Afbeelding 2.1 | Type tijdelijke vleermuiskast

Permanente alternatieven

• Er moeten minimaal 24 verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hiervoor worden inmetSELstenen aangebracht. Het betreft hier 24 geschakelde inbouwstenen (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 of vergelijkbaar, zie bijlage D). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen (Figuur 2.2):

- o 2x kopse gevel Kalverstraat 2 en 12
- o 2x kopse gevel Meentweg 13A
- o 2x kopse gevel Pastoor Boelenslaan 2, 7 en 8
- o 2x kopse gevel Prinses Beatrixlaan 12 en 21
- o 2x kopse gevel Prinses Irenelaan 1 en 22
- o 2x kopse gevel Zonstraat 1 en 10 (per woning 1 set geschakelde inbouwstenen, aan de kopse kant bovenaan)

• De permanente mitigatie wordt tijdens de werkzaamheden geplaatst, hiervan zijn de locaties in Figuur 2.2 weergegeven.

2.4 Mitigatie en compensatie jaarrond beschermde nesten

Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten, uitgevoerd. De specifieke mitigerende maatregelen worden hier beschreven. In Tabel 2.2 is een planning weergegeven van de uit te voeren mitigatie en compensatie.

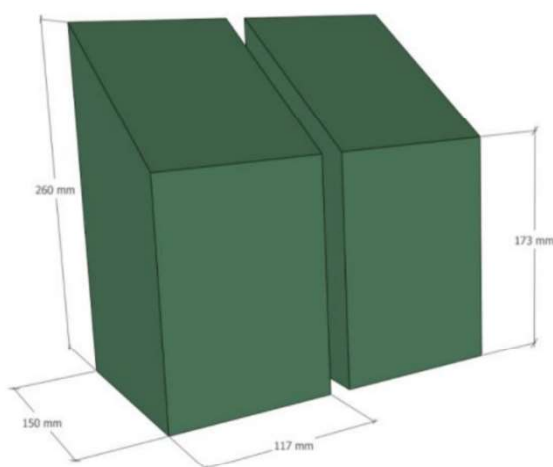
De plaats waar de mitigatie en/of compensatie moet worden uitgevoerd, wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden verder uitgewerkt in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, een aanpassing van de locatie plaats.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden worden uitgevoerd, is naast de kwetsbare periode en de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ecologisch deskundige.

2.4.1 Huismussen

Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal 18 tijdelijke verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiertoe worden er tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden. De locatie van de tijdelijke kasten moet ten tijde van het schrijven van het rapport nog worden bepaald.
- De tijdelijke huismuskasten zijn kasten gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal 15mm met twee compartimenten (Afbeelding 2.2 en 2.3). Door gebruik te maken van een kast met twee compartimenten, is één kast voldoende voor de mitigatie van één nestlocatie.
- De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden op uiterlijk 3 maanden voor aanvang van de versturende werkzaamheden geplaatst. Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten wordt rekening gehouden met de volgende voorwaarden: binnen 200m van het plangebied, minimaal 2m hoogte, vrije invliegopening en op verschillende de noordelijke of oostelijke windrichting tenzij ze onder de dakgoot geplaatst kunnen worden. De beoogde locaties voor de tijdelijke kasten zijn weergegeven in Figuur 2.1.

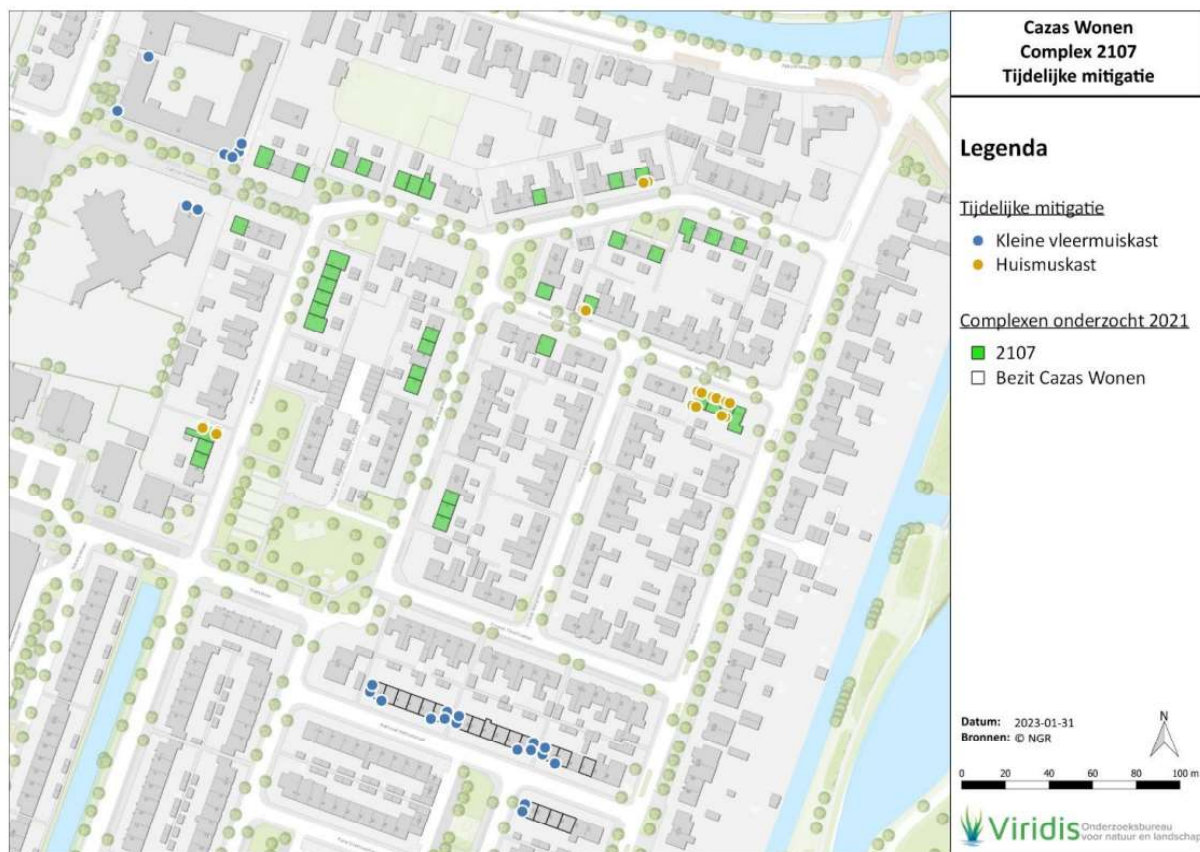
Afbeelding 2.2 | Type tijdelijke huismuskast   **Afbeelding 2.3 | Afmetingen tijdelijke huismuskast**

Permanente alternatieven

- Er kan niet aan de (daken van de) woningen worden gewerkt tijdens de broedperiode van de huismus; globaal van 1 maart t/m 31 augustus, zie Tabel 2.1.
  - Indien het toch noodzakelijk is om de werkzaamheden tijdens deze broedperiode te laten plaatsvinden, dienen alle nestlocaties voorafgaand aan de broedperiode ongeschikt te worden gemaakt.
  - Er moeten minimaal 18 alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiervoor wordt maatwerk toegepast in de woningen:
    - o Kalverstraat 19 t/m 23 (oneven)
    - o Meentweg 13A o Prinses Irenelaan 1
    - o Prinses Irenelaan 22 t/m 26 (even)
    - o Zonstraat 35 en 39
- zodat deze geschikt worden voor vestiging van de huismus. Dit geldt ook voor de woningen waar nu geen huismussen broeden. Het maatwerk wordt gerealiseerd door het plaatsen van aangepast vogelschroot:
- o vogelschroot op de tweede pannenrij;
  - o vogelschroot onder de eerste en onder de tweede of derde pannenrij, waarbij per woning het vogelschroot onder de eerste pannenrij per strekkende meter 5 cm wordt opengeknipt.
- Het geschikt maken voor de huismus op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van inmetzelstenen, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismus maximaal vergroot worden (ver boven de

benodigde 'compensatiefactor 2'). Welke optie wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven.

- De permanente alternatieve verblijfplaatsen worden tijdens de werkzaamheden geplaatst. De beoogde locaties voor de permanente kasten zijn weergegeven in Figuur 2.2.

Figuur 2.1 | Overzichtskaat met tijdelijke mitigatie vleermuis- en huismuskasten voor Cazas Wonen complex 2107 te De Meern.

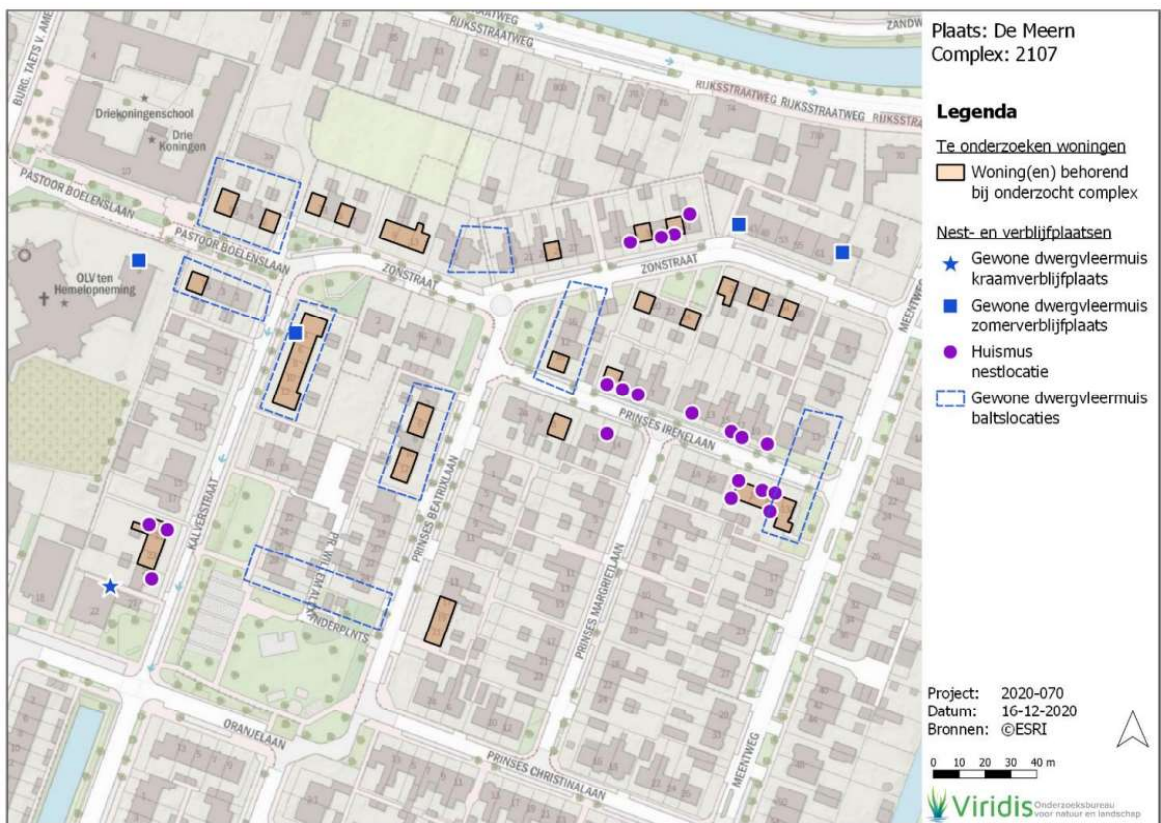
Figuur 2.2 | Overzichtskaart met permanente mitigatie vleermuis- en huismuskasten voor Cazas Wonen complex 2107 te De Meern. De huismuskasten betreffen voorlopige locaties, deze worden later vastgesteld.

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bron: bijlage bij ontheffingsaanvraag 'Complex De Meern 2107'

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 1.1 | Resultatenkaart van het broedvogel- en vleermuisonderzoek voor complex 2107 te De Meern (Dekker, 2020).

Tabel 1.2 | Specificatie van de aangetroffen verblijfplaatsen.

Straat en huisnummer	Soort	Type verblijfplaats	Locatie
Kalverstraat			
19	Huismus	Nestplaats	Voorzijde 4de dakpan vanaf de hoek, links achter de dakgoot.
19	Huismus	Nestplaats	Achterzijde onder dakgoot links van regenpijp.
2 t/m 12 (even)	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Volledige woonblok.
4	Gewone Dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	Stootvoeg onder de dakrand.
Pastoor Boelenslaan			
1 t/m 7 (oneven)*	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Volledige woonblok.
2 t/m 8 (even)*	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Volledige woonblok.
Prinses Beatrixlaan			
2 t/m 12 (even)*	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Volledige woonblok.
Prinses Irenelaan			
1	Huismus	Nestplaats	Voorzijde 15de dakpan vanaf links boven dakgoot.
22	Huismus	Nestplaats	Voorzijde in de hoek boven de dakgoot.
22	Huismus	Nestplaats	Achterzijde in de hoek boven de dakgoot.
24	Huismus	Nestplaats	Voorzijde.
26	Huismus	Nestplaats	Voorzijde.
26	Huismus	Nestplaats	Achterzijde midden boven de dakgoot.
26 & Meentweg 13a	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Beide woningen.
Zonstraat			
10 t/m 16 (even)*	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Volledige woonblok.
39	Huismus	Nestplaats	Voorzijde midden boven de dakgoot.
Buiten plangebied			
Kalverstraat			
25	Huismus	Nestplaats	Voorzijde tussen dakgoot en dakpannen.
Prinses Irenelaan			
3	Huismus	Nestplaats	Voorzijde.
5	Huismus	Nestplaats	Voorzijde.
Zonstraat			
15 en 19	Gewone Dwergvleermuis	Paarterritorium	Beide woningen.

Bron: Vleermuis- en broedvogelonderzoek Complex 2107 te De Meern van 16 december 2020